პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

თბილისის უნივერსიტეტი

თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

ТБИЛИСИС УНИВЕРСИТЕТИ — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ и профкома ордена Трудового Красного Знамени Тбилисского государственного университета

№ 37 (897)
პარასკევი
3 დეკემბერი, 1971 წ.
გამოცემის 49-ე წელი
ფასი 2 კაპ.

5 დეკემბერი საბჭოთა კონსტიტუციის დღეა. გაუმარჯოს საბჭოთა კონსტიტუციას!

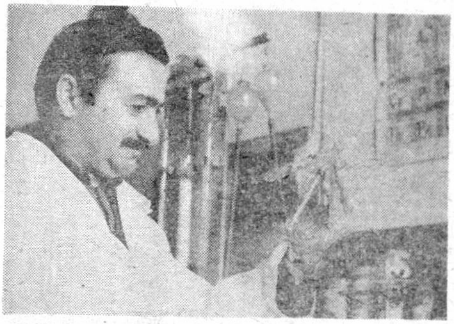

დარიშხანორგანული ნაერთები დიდი ტოქსიკური თვისებით ხასიათდებიან. ამის გამო მათ ფართო გამოყენება ჰპოვეს სოფლის მეურნეობასა და მედიცინაში. ამავე მიზნით ჩვენი უნივერსიტეტის არაორგანული ქიმიის კათედრაზე წარმოებს დარიშხანორგანულ ნაერთთა სინთეზი.

სურათზე: ქიმიის მეცნიერებათა კანდიდატი რ. გიგაური მორიგი ცდის დროს.

კარგი წამოწყება

საქართველოს კპ თბილისის ორგანიზაციის ორჯონიკიძის სახელობის რაიონულმა კომიტეტმა რაიონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და სკოლა-ინტერნატების ხელმძღვანელ მუშაკთათვის ჩამოაყალიბა მუდმივმოქმედი თეორიული სკოლა-სემინარი კომუნისტური აღზრდის მეთოდოლოგიურ და ზოგადპედაგოგიურ საკითხებზე. იგი ჩვენი უნივერსიტეტის პედაგოგიკის კათედრასთან იმუშავებს. მეცადინეობა, რომელიც ლექციურ-სემინარული მეთოდებით ჩატარდება, იწარმოებს თვეში ერთხელ.

სკოლა-სემინარის მეცადინეობის კალენდარული გეგმით გათვალისწინებულია ლექციების და სემინარების მოწყობა ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებზე, როგორიცაა პედაგოგიკა როგორც მეცნიერება და მისი ამოცანები სკკპ ისტორიული XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შუქზე; მარქსისტული კონცეფცია მემკვიდრეობის, გარემოს და აღზრდის ურთიერთკავშირის შესახებ, კლასიკური პედაგოგიური მემკვიდრეობა და საბჭოთა პედაგოგიკა; ზოგადი შრომითი და პოლიტექნიკური განათლება ყოველმხრივად განვითარებული პიროვნების ფორმირების სისტემაში თანამედროვე ეტაპზე; სწავლების პროცესის კანონზომიერებანი და სწავლების მეთოდოლოგიურ-გნოსეოლოგიური, ფსიქოლოგიური და ზოგადპედაგოგიკური საფუძვლები; გაკვეთილის აგების მეცნიერული საფუძვლები; დაპროგრამებული სწავლების არსი; მასწავლებელი როგორც სწავლა-აღზრდის მთავარი ფიგურა; სკოლის მართვის მეცნიერული საფუძვლები და სხვ.

მოხსენებებით გამოვლენ და სემინარულ მეცადინეობას უხელმძღვანელებენ ძირითადად უნივერსიტეტის პედაგოგიკის კათედრის წევრები, პროფესორები დ. ლორთქიფანიძე, კ. კომახიძე, ო. ქინქლაძე დოცენტები: ივ. ქუასელი, ნ. ვასაძე, ნ. ზოდელავა, ჯ. ბერიშვილი, ლექტორი გ. ყორყოლიანი და სხვ. ცალკეულ შემთხვევებში მოწვეულ იქნებიან აგრეთვე ცნობილი მეცნიერები, პროფესორები ალ. ფრანგიშვილი, შ. ჩხარტიშვილი, ბ. ლუტიძე და სხვ.

თეორიული სკოლა-სემინარის პირველი მეცადინეობა ჩატარდა 16 ნოემბერს, რომელიც გახსნა პარტიის რაიონული კომიტეტის იდეოლოგიის განყოფილების გამგემ შ. ხელაშვილმა. მეცადინეობა თემაზე: „პედაგოგიკა, როგორც მეცნიერება და მისი ამოცანები სკკპ ისტორიული XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შუქზე" ჩაატარა სკოლა-სემინარის ხელმძღვანელმა, უნივერსიტეტის პედაგოგიკის კათედრის გამგემ პროფესორმა დ. ლორთქიფანიძემ.

ეჭვს გარეშეა, ეს წამოწყება დიდად შეუწყობს ხელს რაიონის სკოლების ხელმძღვანელი მუშაკების მეცნიერულ-პედაგოგიკური დონის შემდგომ ამაღლებას, ამავე დროს საუკეთესო საშუალებაც იქნება უმაღლესი და საშუალო სკოლის მუშაკთა თანამეგობრობისა და მათი ერთობლივი მუშაობისათვის.

დოც. ჯ. ბერიშვილი

კონფერენცია მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის საკითხებზე

ფიზიკის ფაკულტეტის დეკანატის, საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტების პოლიტეკონომიის კათედრის, ფაკულტეტის კომკავშირული ორგანიზაციისა და სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების ერთობლივი ინიციატივით ახლახან გაიმართა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: «თანამედროვე მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუცია და საზოგადოებრივი პროდუქტის წარმოების მეთოდების სრულყოფა». კონფერენცია მიეძღვნა საქართველოს კომკავშირის 50-ე წლისთავს.

— კონფერენციის მიზანია, — თქვა შესავალ სიტყვაში პროფ. ი. კოდუამ, — თანამედროვეობის უდიდესი მოვლენის — მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის ეკონომიური პრობლემების ღრმად შესწავლა, უწინარეს ყოვლისა, გარკვევა ამ ცნების ძირითადი შინაარსისა. სტუდენტები გაეცნენ ამ თემაზე არსებულ საკმაოდ ვრცელ ლიტერატურას.

მოხსენებები წაიკითხეს თ. ქვათაძემ (მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის არსი და მისი განვითარების კანონზომიერებანი), დ. გალუაშვილმა (საბუნებისმეტყველო ფუნდამენტური და გამოყენებითი მეცნიერებანი. მეცნიერება როგორც უშუალო საწარმოო ძალა), ხ. აბურჯანიამ (გადატრიალება შრომის საშუალებებში. ახალი ტიპის მანქანები და მათი სოციალისტური გამოყენება), ნ. გიორგობიანმა (გადატრიალება შრომის საგნებში. ახალი ტიპის ზემტკიცე მასალები და გამოყენების ეფექტიანობა), ქ. სიგუამ (გადატრიალება ენერგიის წყაროებში. ელექტროფიკაცია და ატომის ენერგეტიკა. ბირთვული ენერგია და მისი მომავალი), ვ. ჯორჯაძემ (საზოგადოებრივი წარმოების სტრუქტურის ძირეული ცვლილებანი და პროდუქტთა წარმოების მეთოდების სრულყოფა), ნ. ჩხაიძემ (მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუციის სოციალური შედეგები).

დაბოლოს მოხსენებების ირგვლივ გაიმართა კამათი.

ნ. ჩხაიძე,
ფიზიკის ფაკულტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების თავმჯდომარე.

31-ე კომკავშირული კონფერენცია

1971 წლის 26 ნოემბერს ჩატარდა თსუ ალკკ ორგანიზაციის XXXI კონფერენცია. საანგარიშო მოხსენება გააკეთა თსუ ალკკ კომიტეტის მდივანმა ვ. ბაქრაძემ. სარევიზიო კომისიის ანგარიშით გამოვიდა ბ. კალანდია. მოხსენებების შემდეგ გაიმართა კამათი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს თსუ პრორექტორმა გ. ჭილაშვილმა; ფიზიკური აღზრდის კათედრის გამგემ ე. გოკიელმა; ისტორიის ფაკულტეტის დეკანმა შ. მესხიამ; პოლიტეკონომიის კათედრის გამგემ ა. ფანცხავამ; თსუ სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების ცენტრალური საბჭოს თავმჯდომარემ ვ. ალფაიძემ, ფილოლოგიის ფაკულტეტის V კ. სტუდენტმა ქ. გურგენიძემ; ახალგაზრდა მეცნიერთა საბჭოს თავმჯდომარემ ლ. ნაკაიძემ, თსუ ალკკ კომიტეტის მდივნის მოადგილემ დ. სხირტლაძემ; ნორჩ ქიმიკოსთა სკოლის დირექტორმა ნ. ლეკიშვილმა; ფიზიკის ფაკულტეტის ალკკ კომიტეტის მდივანმა გ. თალაკვაძემ; დარგობრივი ეკონომიკის ფაკულტეტის ასპირანტმა მ. ტუხაშვილმა; საინჟინრო ეკონომიური ფაკულტეტის კომორგმა გ. ქვილითიამ; გ/გეოლოგიის ფაკულტეტის IV კ. კურსბიუროს მდივანმა ც. შენგელიამ; ფილოსოფიის ფაკულტეტის IV კ. სტუდენტმა გ. ფაცაციამ; დას. ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის I კ. სტუდენტმა მ. სულაბერიძემ.

კონფერენციის მუშაობა შეაჯამა საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ჯ. პატიაშვილმა. კონფერენციის შემდეგ ჩატარდა ახლადარჩეული კომიტეტის პირველი სხდომა. სხდომამ თსუ ალკკ კომიტეტის მდივნად აირჩია ვ. ბაქრაძე. მოადგილეებად — გ. ჯორჯაძე, დ. სხირტლაძე, ქ. სიგუა და ლ. კილასონია.

კარგი სპეციალისტები იქნებიან

დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტს მრავალი მოწინავე სტუდენტი ჰყავს, მაგრამ მათგან გამოირჩევიან ისეთები, რომლებიც კარგად უთავსებენ ერთმანეთს სწავლასა და საზოგადოებრივ საქმიანობას. სწორედ ამიტომ წარადგინა დეკანატმა მანანა ხაჭაპურიძე ბარათაშვილის სახ. სტიპენდიაზე, გურანდა დათაშვილი ყაზბეგის სახ. სტიპენდიაზე და გიორგი ბურდული ვაჟა-ფშაველას სახ. სტიპენდიაზე.

მანანა ხაჭაპურიძემ 1967 წელს ოქროს მედალზე დაამთავრა თბილისის 130-ე საშუალო სკოლა. მას სურვილი ჰქონდა დედის პროფესიისათვის მოეკიდა ხელი და აისრულა კიდეც წადილი. იგი პირველი კურსიდანვე წარმატებით ეუფლება გერმანულ ენასა და ლიტერატურას; ამჟამად მანანა ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს მდივანია.

გურანდა დათაშვილმა 1967 წელს ვერცხლის მედალზე დაამთავრა თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის 23-ე საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩააბარა მისაღები გამოცდები უნივერსიტეტში და ფრანგული ენისა და ლიტერატურის განყოფილებაზე ჩაირიცხა. იგი ფაკულტეტის ალკკ ბიუროში ხელმძღვანელობს იდეოლოგიურ სექტორს, ამასთანავე ფრანგული ენისა და ლიტერატურის სამეცნიერო წრის თავმჯდომარეა.

გიორგი ბურდულმა თბილისის 54-ე საშუალო სკოლა ფრიადოსნის ატესტატით დაამთავრა. პირველ კურსზე იგი ალკკ კურსბიუროს მდივანი იყო, ახლა ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს წევრია.

მანანა ხაჭაპურიძის, გურანდა დათაშვილისა და გიორგი ბურდულის სახით კარგი სპეციალისტები და მოქალაქენი იზრდებიან სამშობლოს.

ჯ. სირაძე,
საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის საზოგადოებრივ პროფესიათა ფაკულტეტის ფოტოჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტი.

სურათზე: (მარცხნიდან) მანანა ხაჭაპურიძე, გურანდა დათაშვილი და გიორგი ბურდული.
ფოტო ჯ. სირაძისა და ა. კუბლაშვილისა

კონტროლი მოქმედებაში

სახალხო კონტროლის ჯგუფის საანგარიშო-საარჩევნო კრებაზე

ორი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ჩატარდა ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა, თანამშრომელთა და სტუდენტთა სახალხო კონტროლის ჯგუფის არჩევნები. რამდენიმე დღის წინათ სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიურომ პროფესორ-მასწავლებლებისა და სტუდენტების წარმომადგენელთა კრებას თავისი ანგარიში ჩააბარა.

საანგარიშო კრებაზე, რომელიც გახსნა პარტიული კომიტეტის მდივანმა ამხ. დ. ჯიქიამ, მოხსენებით გამოვიდა პარტიული კომიტეტის მდივნის მოადგილე, სახალხო კონტროლის ჯგუფის თავმჯდომარე ამხ. რ. ქოიავა.

კამათში მონაწილეობა მიიღეს უნივერსიტეტის პრორექტორმა გ. ჭილაშვილმა, ალკკ კომიტეტის მდივანმა ვ. ბაქრაძემ, გაერთიანებული პროფკომის თავმჯდომარის მოადგილემ მ. შენგელიამ, მთავარმა ინჟინერმა ა. ხარშილაძემ, პრორექტორის თანაშემწემ გ. გაბიძაშვილმა, ადმინისტრაციის პარტბიუროს მდივანმა გ. გეგენავამ, ეკონომიური ფაკულტეტის პარტბიუროს მდივანმა ნ. ბერძენაძემ, იურიდიული ფაკულტეტის პარტბიუროს მდივანმა ვ. მეტრეველმა, ბუღალტერმა ი. ფიფიამ, ქ. თბილისის სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარემ ვ. ჯანჯღავამ, სახალხო კონტროლის რესპუბლიკური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ ვ. სობოლევმა, ორჯონიკიძის რაიონის სახალხო კონტროლის რაიონული კომიტეტის თავმჯდომარემ შ. პატარიძემ და სხვ..

კრებამ გააანალიზა განვლილი მუშაობა, აირჩია სახალხო კონტროლის ჯგუფის ახალი შემადგენლობა. თავმჯდომარედ არჩეულია პარტიული კომიტეტის მდივნის მოადგილე რ. ქოიავა, მოადგილეებად გ. ბაბუნაშვილი და პ. ჯინჯოლავა. ბიუროს შემადგენლობაში არიან გ. ჭილაშვილი, ზ. ქვანია, გ. ბიგვავა, დ. აფციაური, ვ. მეტრეველი, შ. ჩიკვაშვილი.

ვბეჭდავთ საანგარიშო მოხსენებასა და ზოგიერთი ორატორის სიტყვას შემოკლებით.

ამხ. რ. ქოიავას მოხსენებიდან

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 24 პარტიულ ძირეულ ორგანიზაციაში შექმნილია სახალხო კონტროლის 16 ჯგუფი და 5 საგუშაგო, რომლებშიც 700 პროფესორ-მასწავლებელი და სტუდენტია გაერთიანებული. ოქტომბერ-ნოემბერში ჩატარებულმა საარჩევნო კრებებმა თვალნათლივ დაგვანახეს, თუ როგორ გაიზარდა სახალხო კონტროლის ჯგუფებისა და საგუშაგოების როლი უნივერსიტეტის პირველადი პარტიული ორგანიზაციების მუშაობაში.

საანგარიშო პერიოდში შესწავლილ იქნა 100-ზე მეტი საკითხი, მოეწყო 300-ზე მეტი რეიდი, საფაკულტეტო კრებებსა და პარტიულ ბიუროებზე სისტემატურად იხილებოდა სახალხო კონტროლის ჯგუფების მიერ ჩატარებული მუშაობის შედეგები. პარტიულმა კომიტეტმა 10-ჯერ მოისმინა სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიუროს მუშაობის პერიოდული ანგარიში.

უნივერსიტეტის სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიურო თავის მუშაობას წარმართავდა სექტორების მიხედვით. ეს სექტორებია: სასწავლო-აღმზრდელობითი, სამეცნიერო-კვლევითი, საყოფაცხოვრებო, შრომის დისციპლინის განმტკიცების, საუნივერსიტეტო კომისიებთან მუშაობის, საუნივერსიტეტო ქონების მოვლისა და აღრიცხვის, შემოსული წერილებისა და საჩივრების. ანალოგიურად, პირველად ორგანიზაციების სახალხო კონტროლის ჯგუფებსა და საგუშაგოებში შექმნილი იყო სექტორები, საკითხების განხილვა მეტწილად ხდებოდა მაღალ დონეზე.

საანგარიშო პერიოდში კარგად იმუშავეს დარგობრივი ეკონომიკის, ეკონომიური, ბიოლოგიის, ქიმიის, კიბერნეტიკის და გამოყენებითი მათემატიკის ფაკულტეტების სახალხო კონტროლის ჯგუფებმა.

სამწუხაროდ, ამას ვერ ვიტყვით დასავლეთ ევროპის, აღმოსავლეთმცოდნეობის, საინჟინრო ეკონომიური ფაკულტეტების, აგრეთვე ბიბლიოთეკის, ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის კათედრის სახალხო კონტროლის ჯგუფებზე.

უნივერსიტეტში ძირითადია სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის მაღალ დონეზე დაყენება. ამ მხრივ სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიურო საფაკულტეტო ჯგუფებთან და საგუშაგოებთან ერთად ნაყოფიერ მუშაობას ატარებდა. დიდი ყურადღება ექცეოდა ლექცია-სემინარების არასაპატიო მიზეზით გაცდენის საკითხის შესწავლას. ბრძოლა გამოეცხადა ზოგიერთი პედაგოგის ლიბერალიზმს, დაწესდა წარმოდგენილ ცნობებზე კონტროლი. ლექცია-სემინარების უმიზეზოდ გაცდენის წინააღმდეგ მომავალში მაინც უფრო მეტი გადამჭრელი ზომების მიღება იქნება საჭირო.

ცალკე მსჯელობის საგნად უნდა გახდეს ჯგუფზე მიმაგრებული მასწავლებლის მუშაობა. პირდაპირ უნდა ითქვას, ამ მხრივ ძალზე ცუდი მდგომარეობა გვაქვს. სათანადო ორგანიზაციებმა საკმაოდ მოადუნეს ყურადღება და აი შედეგიც: არსებობს მხოლოდ ჯგუფზე მიმაგრებული მასწავლებლების სიები, ისიც ზოგიერთ ფაკულტეტზე, სინამდვილეში არავითარი მუშაობა არ ტარდება.

უკანასკნელ ხანს ბევრი რამ გაკეთდა უნივერსიტეტში სწავლის ხარისხის ამაღლებისა და სასწავლო პროცესის სრულყოფისათვის. მიუხედავად ამისა, ჯერ კიდევ ბევრი მუშაობაა საჭირო იმისათვის, რათა სრულვყოთ სასწავლო პროცესი. ჯერ კიდევ არის მცირერიცხოვანი აკადემიური ჯგუფები, სასწავლო დატვირთვის საკითხი კვლავ შესწავლას მოითხოვს, დაშვებულია შეცდომები სალექციო ცხრილის შედგენაში და ა. შ.

საანგარიშო პერიოდში დიდი ყურადღება ეთმობოდა შრომის დისციპლინის განმტკიცებას. საფაკულტეტო ჯგუფებთან და საგუშაგოებთან ერთად ტარდებოდა რეიდები უნივერსიტეტის თანამშრომელთა სამსახურში გამოცხადების შესამოწმებლად. თანდათან გვარდება აღრიცხვის საკითხი, კორპუსებში გამოიყო სპეციალური ჟურნალები და აღმრიცხველები: ამ საქმეში მაინც გვაქვს ნაკლოვანებანი: ზოგიერთ ფაკულტეტზე სახალხო კონტროლის ჯგუფები სისტემატურად არ ატარებენ რეიდებს, ხშირად შემოწმებული მასალები არ გადაეცემა სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიუროს, შრომის დისციპლინის დამრღვევთა მიმართ სათანადო ზომების მიღება არ ხდება. ცუდი მდგომარეობაა პროფესორ-მასწავლებელთა მიერ ლექცია-სემინარების გაცდენის მხრივ. სახალხო კონტროლის ჯგუფის ბიურომ შეისწავლა ისტორიის, ფილოლოგიისა და გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტებზე ლექცია-სემინარების გაცდენების საკითხი. 1 სექტემბრიდან 25 ნოემბრამდე აღნიშნულ ფაკულტეტებზე საკმაო რაოდენობით გაცდა ლექცია ან სემინარი.

საანგარიშო პერიოდში შემოწმებული იქნა საზოგადოებრივი წესრიგის განმტკიცებისა და ნარკომანიის წინააღმდეგ მებრძოლი კომისიების მუშაობა. ამ მხრივ ბევრი რამ გაკეთდა ჩვენთან, მაგრამ ეს არ კმარა. აღრიცხულია წესრიგის დარღვევის 89 შემთხვევა. უკანასკნელ ხანს წესრიგის დარღვევებმა იმატა უნივერსიტეტის კორპუსებში. ამასთან დაკავშირებით უნდა შევეხოთ პროფესორ-მასწავლებელთა მორიგეობის საკითხს. იგი ატარებს მხოლოდ ფორმალურ ხასიათს. ეს რომ ასეა, კმარა ერთი კურიოზული ფაქტის მოტანა: ამ რამდენიმე დღის წინათ საპროფესოროდან მოიპარეს ტელეფონის აპარატი, რომლითაც თვით მორიგე საუბრობს.

გადამჭრელი ღონისძიებები უნდა გავატაროთ კომენდანტებისა და კარისკაცების მუშაობის შესახებ. ამის თაობაზე ბევრჯერ იყო მსჯელობა, შედეგი კი არ ჩანს.

ნარკომანიის წინააღმდეგ მებრძოლი კომისია მხოლოდ ქაღალდზე არსებობს, არც საუნივერსიტეტო კომისიები აკეთებენ ამ მხრივ არაფერს. ამიტომ მუშაობა უხდებათ ძირითადად პარტიულ ბიუროებს, დეკანატებს. ჯერ კიდევ არაა მთლიანად გამოვლენილი ნარკომანები. ფორმალურად ხდება ნარკომანთა იზოლაცია. ამის შესახებ გვაქვს რამდენიმე კონკრეტული ფაქტი.

რა მდგომარეობაა უნივერსიტეტის საზოგადოებრივი კვების ქსელში, სტუდქალაქის საზკვების ობიექტზე, აგრეთვე სტუდქალაქის საერთო საცხოვრებელ კორპუსებსა და სამედიცინო პუნქტებში?

ბევრი რამ გაკეთდა სტუდენტთა კეთილდღეობისათვის, მაგრამ გასაკეთებელი კვლევაც არის. სტუდენტთა მომსახურებაში ჯერ კიდევ სერიოზული ნაკლოვანებებია. უნივერსიტეტისა და სტუდქალაქის საზოგადოებრივი კვების ობიექტებზე რიგ შემთხვევებში დაბალია კერძების ხარისხი, ადგილი აქვს სავაჭრო წესების დარღვევის ფაქტებს, არ არის გამოყოფილი ტარის საწყობები, ნაწილობრივ გამოსაცვლელია ინვენტარი სტუდქალაქის ნახევარფაბრიკატების ბუფეტებში. სასადილოების ტრესტის ხელმძღვანელობა ბუფეტებს არ აწვდის საჭირო რაოდენობით 200 გრამიან დაფასოებულ მაწონს და 100 გრამიან ხაჭოს. უნივერსიტეტის საზკვების ობიექტებზე ხშირია ანტისანიტარიის შემთხვევები. შემოწმებით რამდენჯერმე გამოაშკარავდა, რომ ულუფას წონაში აკლია. მაღლივი კორპუსის სასადილოსა და ბუფეტებში რამდენჯერმე გამოვლინდა წესრიგის დარღვევა, ფასების დამახინჯება.

ჯერ კიდევ ბევრი რამაა გასაკეთებელი სტუდენტთა ქალაქის საერთო საცხოვრებლების კეთილმოწყობისათვის.

საუნივერსიტეტო ქონების მოვლისა და აღრიცხვის სექტორმა შეისწავლა მაღლივი კორპუსის მდგომარეობა, აღმოჩნდა, რომ მისი კაპიტალურად შეკეთება უკვე სადღეისო საქმეა. მთლიანადაა შესაცვლელი სანტექნიკის სისტემა, მოსაგვარებელია სალიფტო მეურნეობა და სხვ.

ერთი წლის წინათ უნივერსიტეტის სახალხო კონტროლის ბიუროსა და საფაკულტეტო ჯგუფების მიერ შემოწმდა უნივერსიტეტში სასწავლო და სამეცნიერო ლაბორატორიული მოწყობილობის აღრიცხვის, შენახვისა და გამოყენების მდგომარეობა. ეს საკითხი მოსმენილი იქნა პარტიული კომიტეტისა და რექტორატის სხდომებზე. შემოწმების შედეგები საერთოდ დამაკმაყოფილებელია, თუმცა გამოვლენილია ზოგი ნაკლოვანება: სასწავლო და სამეცნიერო ლაბორატორიული ხელსაწყოები მაქსიმალურად არ არის დატვირთული, არის შემთხვევები, როცა ახალი ხელსაწყოები უმოქმედოდაა, მოსაგვარებელია ხელსაწყოთა რემონტის საკითხი... აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ უნივერსიტეტის მომარაგების განყოფილებას დახმარება სჭირდება, მას არ ჰყოფნის შტატები, განიცდის ტრანსპორტის ნაკლებობას.

პრორექტორ გ. ჭილაშვილის სიტყვიდან

ჩვენს უნივერსიტეტში სახალხო კონტროლის ხელშემწყობი ჯგუფები არადამაკმაყოფილებლად მუშაობენ, სუსტია მათი კავშირი ფაკულტეტებთან. როგორც სტუდენტების, ისევე მასწავლებელთა მიერ ლექცია-სემინარების გაცდენების წინააღმდეგ რექტორატმა გადამჭრელი ზომები მიიღო. რექტორის სპეციალური ბრძანებით უდისციპლინო სტუდენტები გაირიცხნენ უნივერსიტეტიდან და გაიგზავნენ სამუშაოდ.

მოუწესრიგებელია ადმინისტრაციული პერსონალის სამუშაოზე გამოცხადების აღრიცხვა. არ გვყავს მეტაბელეები. როგორ შეიძლება 7 კორპუსს ერთი კაცი გაწვდეს. ამიტომ, ჯერ-ჯერობით, ეს საქმე კომენდანტებს დავავალეთ, შემოვიღეთ სპეციალური აღრიცხვის ფურცლები, რომლებშიც იწერება თანამშრომელთა დაგვიანების ან სამუშაოს გაცდენის მიზეზები. ამის შესაბამისად ვიღებთ საჭირო ზომებს.

ლექტორების მიერ ლექცია-სემინარების გაცდენის ძირითადი მიზეზია მცირე ჯგუფები (2-4 კაციანი). ჩვენ ვიბრძვით ასეთი ჯგუფების გაერთიანებისათვის.

კონტროლის ჯგუფმა ყურადღება უნდა მიაქციოს აბიტურიენტთა მიერ ყალბი ცნობების წარმოდგენის ფაქტებს, გამოააშკარაოს ისინი. კონტროლის ჯგუფმა უფრო მეტად უნდა შეისწავლოს დანადგართა დატვირთვის საკითხი, ასევე დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს ხელსაწყო-ინვენტარის გამოწერის საქმესაც.

კრებაზე მსჯელობა იყო მაღლივი კორპუსის ფართის განაწილების შესახებ. რექტორატს მიღებული აქვს ზომები ამ მხრივ საქმის მოწესრიგებისათვის.

თავისი სიტყვის ბოლოს ამხ. გ. ჭილაშვილი ყურადღებას ამახვილებს მორიგეობასა და დაცვის მუშაკების საკითხზე. მან განაცხადა, რომ უნივერსიტეტში გარეშე პირი უსაქმოდ არ უნდა შემოდიოდეს.

მთავარი ინჟინრის ა. ხარშილაძის სიტყვიდან

მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბოლო დროს სახალხო კონტროლის ჯგუფებმა გააძლიერეს მუშაობა, ჯერ კიდევ საჭიროა მეტი ყურადღება მიექცეს უნივერსიტეტის მოწყობილობით მომარაგების და დამონტაჟების საქმეს, ხშირად მოწყობილობების შეკვეთა ხდება ფაკულტეტის დეკანის ხელმოწერის გარეშე, ამის გამო შემოტანილი მოწყობილობები თვეების განმავლობაში არ მონტაჟდება, ხშირია შემთხვევა, როდესაც გაურკვეველია, თუ ვის ეკუთვნის მოტანილი მოწყობილობა. ყოველივე ეს გამოწვეულია იმით, რომ უნივერსიტეტში მომარაგების განყოფილებაში არა გვყავს კომპლექტაციის ჯგუფი, რომელიც უხელმძღვანელებს ამ საქმეს. ამასთანავე, ჯერჯერობით კიდევ ვერ ვიყენებთ შიგა რესურსებს, ხშირად ხდება, რომ ზოგიერთ ლაბორატორიას აქვს ხელსაწყო, რომელიც მას არ სჭირდება, ჩვენ კი ვუკვეთავთ იგივე ხელსაწყოს სხვა ლაბორატორიისათვის.

ასევე, საჭიროა ყურადღება მიექცეს მოძველებული მოწყობილობების და ხელსაწყოების ჩამოწერის საკითხს.

ჯერჯერობით კიდევ ვერ ვუწევთ სათანადო კონტროლს ელექტროენერგიის ხარჯვას, არის ხოლმე შემთხვევა, როდესაც სრულებით არ არის ელექტროგანათება საჭირო და მაინც ანთია ნათურები, ასევე დიდი რაოდენობით, ყოველივე ეკონომიის გარეშე იხარჯება წყალი.

უნდა აღინიშნოს, რომ ჯერჯერობით ძალიან უდიერად ექცევიან უნივერსიტეტის ავეჯსა და შენობას.

ყველაფერი რიგზე არა გვაქვს ავტოგარაჟში. მიუხედავად იმისა, რომ მიღებული იქნა ზომები გარაჟში დისციპლინის გასაუმჯობესებლად, შოფრები მაინც არღვევენ შრომის განაწესს, არის ხოლმე შემთხვევები, როცა ღამის საათებში გარაჟში არ აჩერებენ ავტომანქანებს.

ყველაფერი რიგზე არ გვაქვს შენობათა კაპიტალური შეკეთების მხრივაც, სათანადოდ არ გვამარაგებენ საჭირო სამშენებლო მასალებით, ამასთანავე, შესრულების ხარისხი ჯერ კიდევ არ არის მაღალი.

ადმინისტრაციის პარტბიუროს მდივნის ამხ. გ. გეგენავას სიტყვიდან

ჩვენი უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის სახალხო კონტროლის ჯგუფი, რომელიც 1967 წლიდან არსებობს, ამჟამად გადახალისებულია და 20 კაცს ითვლის. მეტი მუშაობა მართებს რექტორატის ბრძანებების და პარტიული კომიტეტის დადგენილებების შესრულების კონტროლის კომისიას, შრომითი დისციპლინისა და მატერიალურ ფასეულობათა შენახვის კონტროლის კომისიას, საჩივრებისა და წინადადებების განხილვის კონტროლის კომისიას. ამიტომ, ამასწინათ სახალხო კონტროლის ჯგუფის სხდომაზე შევიმუშავეთ სამთვიანი გეგმა (ნოემბერი — იანვარი) ამ მიმართულებით სამუშაოდ.

საჭიროა ჩვენ მეტი ყურადღება მივაქციოთ აგიტაციის ისეთ ფორმებს, როგორიცაა კედლის გაზეთები, მამხილებელი სტენდები და სხვ.

პრორექტორის თანაშემწის ამხ. გ. გაბიძაშვილის გამოსვლიდან

მაღლივი კორპუსის მიმართულებით საქალაქო ტრანსპორტი ცუდად მუშაობს. განსაკუთრებით საღამოს საათებში, გაჩერებაზე არ არის თავშესაფარი, რაც აუცილებელია. კორპუსში გარდერობი ვერ აკმაყოფილებს გაზრდილ მოთხოვნებს. ვესტიბიული ცუდად თბება, ინვენტარი დაბალხარისხოვანია. ყოველივე ამას ყურადღება უნდა მიაქციოს სახალხო კონტროლის ჯგუფებმა.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძის დაბადების 70-ე წლისთავი

იურიდიული მეცნიერების მოამაგე

საბჭოთა იურიდიული დარგის თვალსაჩინო წარმომადგენელი პროფ. ბორის ზაქარიას ძე ფურცხვანიძე იმ თაობას მიეკუთვნება, რომელსაც დიდი ღვაწლი მიუძღვის ჩვენს ქვეყანაში სოციალისტური კანონიერების განმტკიცების, საბჭოთა იურიდიული მეცნიერების განვითარებისა და იურიდიული კადრების აღზრდის საქმეში.

ბ. ფურცხვანიძე დაიბადა 1901 წელს ქ. ქუთაისში. მამა ადრე გარდაეცვალა და ბორისი მარტოხელა დედას მხარში ამოუდგა — სწავლასთან ერთად ფიზიკურად შრომობდა, იღებდა გაკვეთილებს. 1920 წელს ბორის ფურცხვანიძე ოქროს მედალზე ამთავრებს ქუთაისის გიმნაზიას და სწავლას აგრძელებს თბილისის უნივერსიტეტში იურიდიულ ფაკულტეტზე (მაშინდელ სოციალურ-ეკონომიურ ფაკულტეტზე). უნივერსიტეტში იგი ისმენს სახელოვანი ქართველი მეცნიერების — ივანე ჯავახიშვილის, კორნელი კეკელიძის, შალვა ნუცუბიძის, ლუარსაბ ანდრონიკაშვილის, ალექსანდრე ვაჩეიშვილის და სხვათა ლექციებს. 1927 წელს ამთავრებს უნივერსიტეტს.

ბ. ფურცხვანიძე სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას იწყებს 1936 წლიდან. 1938 წელს იგი სამუშაოდ გადმოდის უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე. მშრომელი ხალხის წრიდან გამოსული პროფ. ბ. ფურცხვანიძე ამ დროიდან მოკიდებული დღემდე უმწიკვლოდ ემსახურება ჩვენი პარტიისა და მთავრობის მიერ დასახული ამოცანების განხორციელებას.

ახალგაზრდა მეცნიერმა იმთავითვე მიიქცია იურიდიული საზოგადოების ყურადღება. 1939 წელს თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს წინაშე ბორის ფურცხვანიძე ბრწყინვალედ იცავს საკანდიდატო დისერტაციას. 1940 წლიდან იგი სისხლის სამართლის კათედრის დოცენტია.

1945-1947 წლებში ბორის ფურცხვანიძე მუშაობდა იურიდიული ფაკულტეტის დეკანად, ხოლო 1947-1952 წლებში იგი განაგებდა სამოსამართლო სამართლის კათედრას. 1952-1957 წლებში პროფ. ბ. ფურცხვანიძე იყო ფაკულტეტის სახელმწიფო საგამოცდო კომისიის უცვლელი თავმჯდომარე, ხოლო 1964 წლიდან დღემდე იგი თბილისის უნივერსიტეტის სისხლის სამართლისა და პროცესის კათედრის უცვლელი გამგეა.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძეს დიდი დამსახურება მიუძღვის ქართული იურიდიული მეცნიერების, კერძოდ, სისხლის სამართლისა და პროცესის დარგის განვითარებაში. იგი ავტორია 70-მდე საყურადღებო შრომისა, რომლებშიც შესანიშნავადაა გაშუქებული. სისხლის სამართლისა და პროცესის თეორიისა და პრაქტიკის პრობლემები.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძის შრომები დიდ დახმარებას უწევენ მეცნიერებსა და პრაქტიკოს მუშაკებს. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს პროფ. ბ. ფურცხვანიძის დიდი ღვაწლი სისხლის სამართლისა და პროცესის პირველი ქართული სახელმძღვანელოების შექმნაში.

მადლიერია ჩვენი სტუდენტი ახალგაზრდობა მხცოვანი მეცნიერისა, რომელმაც მათ შესაძლებლობა მისცა მშობლიურ ენაზე გასცნობოდნენ იურიდიული მეცნიერების მიღწევებს, და, რაც მთავარია, მისაწვდომი გახადა მათთვის მშობლიური რესპუბლიკის კანონმდებლობისა და სასამართლო-საგამომძიებლო პრაქტიკის თავისებურებანი. პროფ. ბ. ფურცხვანიძის მიერ დაწერილი სახელმძღვანელოები სამაგიდო წიგნებია არა მარტო ჩვენი სტუდენტებისათვის, არამედ პრაქტიკული და სამეცნიერო დარგის ყველა მუშაკისთვისაც.

პროფესორი ბორის ფურცხვანიძე ახალგაზრდობის დიდი მეგობარია. რამდენ ახარებს მას თავისი აღზრდილი ახალგაზრდა იურისტის წარმატებები პრაქტიკულ თუ მეცნიერულ შემოქმედებით ასპარეზზე.

ბორის ფურცხვანიძე აქტიურად მონაწილეობს საზოგადოებრივ საქმიანობაში არის საქ. კპ ცკ-ის შტატგარეშე ლექტორი, საქ. სსრ უმაღლესი სასამართლოს სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს წევრი, საქ. სსრ იუსტიციის სამინისტროს მეთოდური საბჭოს წევრი, საქ. სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს საზოგადოებრივი აზრის ინსტიტუტის რექტორი და სხვ. აღსანიშნავია აგრეთვე მისი საქმიანობა საზოგადოება «ცოდნის» ხაზით. იგი ამ საზოგადოების რესპუბლიკური გამგეობის მიერ სახელმწიფოსა და სამართლის საკითხებზე შექმნილი სამეცნიერო მეთოდური საბჭოს და ორჯონიკიძის

რაიონის გამგეობის თავმჯდომარეა.

1968 წელს პროფ. ბ. ფურცხვანიძე არჩეულ იქნა საქ. სსრ სასამართლო მედიკოსთა სამეცნიერო საზოგადოების საპატიო წევრად. 1967 წელს საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით პროფ. ბ. ფურცხვანიძეს ხანგრძლივი და ნაყოფიერი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის მიენიჭა საქ. სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდება.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძის დამსახურება საბჭოთა სახელმწიფოსა და ქართველი ხალხის წინაშე სათანადოდ დააფასა ჩვენმა პარტიამ და მთავრობამ: 1961 წ. სპეციალისტების მომზადებისა და მეცნიერების განვითარებაში დიდი დამსახურებისათვის პროფ. ბ. ფურცხვანიძე დაჯილდოვდა «საპატიო ნიშნის» ორდენით, ხოლო 1967 წელს პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის პროპაგანდაში აქტიური მონაწილეობისა და მშრომელთა კომუნისტური აღზრდის საქმეში ნაყოფიერი მუშაობისათვის — «შრომის წითელი დროშის» ორდენით. გარდა ამისა, იგი დაჯილდოებულია 7 მედლით.

დიდი ერუდიციის მეცნიერი, გამოცდილი პრაქტიკოსი და საუკეთესო პედაგოგი დამსახურებული ავტორიტეტით სარგებლობს არა მარტო მეცნიერებსა და ადმინისტრაციულ-სასამართლო ორგანოების მუშაკებს შორის, არამედ უბრალო ადამიანებს შორისაც.

ვუსურვებთ მას დიდი ხნის სიცოცხლეს, კეთილდღეობას და ახალ წარმატებებს.

დოც. ვ. ლორია,
იურიდიული ფაკულტეტის დეკანი.

ამაგდარი მოღვაწე

შესანიშნავ პედაგოგსა და მეცნიერს, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, სისხლის სამართლისა და პროცესის კათედრის გამგეს, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორ ბორის ზაქარიას ძე ფურცხვანიძეს დაბადების 70 და პრაქტიკულ-საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 50 წელი შეუსრულდა.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძე საბჭოთა იურიდიული საზოგადოებრიობის სახელოვანი წარმომადგენელი, სისხლის სამართლისა და პროცესის დარგში ცნობილი მკვლევარი და იურიდიული კადრების უანგარო აღმზრდელია.

იგი ადრევე ჩაება აქტიურ მეცნიერულ და საზოგადოებრივ საქმიანობაში, წლების განმავლობაში მუშაობდა ხელმძღვანელ თანამდებობაზე საქ. სსრ პროკურატურასა და უმაღლეს სასამართლოში.

სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა პროფ. ბ. ფურცხვანიძემ 1936 წლიდან დაიწყო.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძის კალამს ეკუთვნის სისხლის სამართლის დარგში გამოქვეყნებული 70-მდე გამოკვლევა, მონოგრაფია, ბროშურა და მეცნიერული სტატია.

1944 წელს ბ. ფურცხვანიძე აქვეყნებს ნაშრომს — „ადამიანის პატივისა და ღირსების დაცვა სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში“, რომელშიც მთელი სისრულით არის მოცემული ამ საკითხზე კლასობრივი საზოგადოების კანონმდებლობის მიმოხილვა სათანადო იურიდიული ანალიზით. მონოგრაფიაში მთავარი ადგილი უჭირავს პიროვნების წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა (შეურაცხყოფა, ცილისწამება) საფუძვლიან განხილვას საბჭოთა სისხლის სამართლის მიხედვით.

1952 წელს გამოქვეყნდა პროფ. ბ. ფურცხვანიძის მონოგრაფია — „დანაშაულებრივი აბორტი და მასთან ბრძოლა“, რომელშიც მოცემული იყო ამ დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მნიშვნელობა, მისი იურიდიული ანალიზი და ამ კატეგორიის საქმეთა გამოძიების მეთოდიკა.

აღსანიშნავია პროფ. ბ. ფურცხვანიძის მონოგრაფიები „პასუხისმგებლობა დანაშაულის განუცხადებლობისათვის საბჭოთა სისხლის სამართლის მიხედვით“ და „დანაშაული შრომითი ურთიერთობის დარგში“. ეს მონოგრაფიები წარმოადგენენ დამხმარე სახელმძღვანელოებს როგორც სტუდენტებისათვის, ისე იუსტიციის დარგის მუშაკებისათვის.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძის ხანგრძლივი მეცნიერული და პრაქტიკული მოღვაწეობის მნიშვნელოვან ნაყოფს წარმოადგენს უკანასკნელი წლების მანძილზე მის მიერ შედგენილი ფუნდამენტური სახელმძღვანელოები: „საბჭოთა სისხლის სამართლის პროცესი (1963 წ.)“, საბჭოთა სისხლის სამართალი (განსაკუთრებული ნაწილი, 1966 წ.)“ და „საბჭოთა სისხლის სამართალი (ზოგადი ნაწილი, 1971 წ.)“. ეს შრომები პირველი ქართული სახელმძღვანელოებია აღნიშნულ დარგში. ისინი აგებულია როგორც საკავშირო კანონმდებლობის, ისე საქ. სსრ კანონმდებლობის ძირითად დებულებებზე. თეორიული საკითხების გაშუქებასთან ერთად, მათში განმარტებულია მრავალი პრაქტიკული საკითხი, ახსნილია აგრეთვე ის თავისებურებანი, რაც ახასიათებს სხვა მოკავშირე რესპუბლიკების შესაბამის კანონმდებლობებს.

არ შეიძლება არ აღინიშნოს პროფ. ბ. ფურცხვანიძის დიდი წვლილი საქართველოს სსრ ახალი სისხლის სამართლისა და სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის შემუშავებასა და მიღებაში, რისთვისაც მას საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მადლობა გამოუცხადა.

პროფ. ბ. ფურცხვანიძე აქტიურ მონაწილეობას იღებდა და იღებს საქართველოში იურიდიული კადრების მომზადების საქმეში. იგი ახალგაზრდობას უნერგავს საბჭოთა პატრიოტიზმის გრძნობას, სოციალისტური კანონიერებისადმი პატივისცემის სულისკვეთებას. მისი აღზრდილები წარმატებით მუშაობენ უნივერსიტეტში, რესპუბლიკის პარტიულ, სამეურნეო და იუსტიციის ორგანოების პასუხსაგებ თანამდებობებზე. ისინი დღესაც არ წყვეტენ კავშირს თავიანთ მასწავლებელთან.

ვუსურვოთ ღვაწლმოსილ პედაგოგსა და მეცნიერს ჯანმრთელი სიცოცხლე და კვლავაც ნაყოფიერი მოღვაწეობა.

დოც. რ. შენგელია,
ზ. წულაია,
იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი.

ბ. ფურცხვანიძის საიუბილეო საღამო

20 ნოემბერს ჩვენი უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში გაიმართა პროფ. ბ. ფურცხვანიძის საიუბილეო საღამო, რომელიც შესავალი სიტყვით გახსნა პრორექტორმა პროფ. ს. ჯორბენაძემ. იუბილარის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე მოხსენებით გამოვიდა იურიდიული ფაკულტეტის დეკანი დოც. ვ. ლორია.

ბ. ფურცხვანიძეს მიესალმნენ: საქ. სსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე ს. ქაჯაია, საქ. სსრ იუსტიციის მინისტრი ვ. მაისურაძე, რესპუბლიკის პროკურორის მოადგილე ვ. ედიშერაშვილი, საქ. სსრ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე გ. თოდრია, საქ. სსრ ადვოკატთა კოლეგიის პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. დავითაია, საზოგადოება „ცოდნის“ რესპუბლიკური ორგანიზაციის გამგეობის პრეზიდიუმის სახელით პროფ. პ. ელენტი, „ცოდნის“ თბილისის ორგანიზაციის სახელით აკად. ვ. მამასახლისოვი, ფილოლოგიის ფაკულტეტის სახელით პროფ. აკ. ურუშაძე, აკად. გ. ახვლედიანი, პროფ. დ. ლორთქიფანიძე, პროფ. ნ. ტყეშელაშვილი, პროფ. ა. ფალიაშვილი, იურიდიული ფაკ. IV კ. სტუდენტი შ. კვარაცხელია.

ღვაწლმოსილი მეცნიერის იუბილეზე მრავალი სტუმარი ჩამოვიდა. სტუმართაგან იუბილარს მიესალმნენ: საბჭოთა კანონმდებლობის კოდიფიკაციის ინსტიტუტის სახელით პროფ. ა. სახაროვი, აზერბაიჯანის უნივერსიტეტის სისხლის სამართლის პროცესის კათედრის გამგე პროფ. ჯ. მოვსუმოვი, ჩრდილოოსეთის უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის კათედრის გამგე დოც. კ. კარაცევი, ქუთაისის პროკურორი ა. ელენტი, სიღნაღის რაიონის პროკურორი გ. ჟორჟოლაძე, ქალაქ ზუგდიდის პროკურორი ა. ნარმანია, მახარაძის რაიონის პროკურორი ვ. სალუქვაძე.

საიუბილეო სხდომაზე გამოაცხადეს, რომ პროფ. ბ. ფურცხვანიძე დაჯილდოვდა საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით, რესპუბლიკის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს სიგელით, უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით ი. ჯავახიშვილის სახელობის მედლით, საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანებით მას მიენიჭა „საპატიო მილიციელის“ წოდება.

იუბილარის სახელზე მოვიდა უამრავი ადრესი და მოსალოცი დეპეშა, მათ შორის სსრ კავშირის გენერალური პროკურორის, სსრ კავშირის უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორისაგან.

დასასრულს გაიმართა იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტთა თვითშემოქმედების კონცერტი.

ფოლკლორული ექსპედიცია ტეხურის ხეობაში

ივლის-აგვისტოში ჩვენი უნივერსიტეტის ფოლკლორისტიკის კათედრამ პირველად ჩაატარა ექსპედიცია ტეხურის ხეობაში, რომელიც მიზნად ისახავდა ისტორიულად ცნობილი სალიპარტიანოს ფოლკლორულ შესწავლას. ამ ხეობის მთავარი სოფელია სალხინო, მას მოსდევს დიდი ჭყონი (ისტორიული ჭყონდიდი), ტალერი, თამაკონი, გურზემი, კიწია, კურზუ და სხვა. გეგეჭკორის (ყოფილი მარტვილის) რაიონის ამ ისტორიულ ადგილებში ფართოდ არის გავრცელებული ზეპირსიტყვიერების ისეთი ნიმუშები, რომლებიც გარკვეულ წარმოდგენას გვაძლევენ ჩვენი ხალხის უძველეს ანიმისტურ, მაგიურ, ტოტემისტურ შეხედულებებსა და რწმენაზე, დარგობრივ მითოლოგიურ პანთეონზე და სხვა.

ექსპედიციაში შედიოდნენ ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტები: ს. სიგუა, ლ. სიჭინავა, ნ. კემულარია, თ. ცანავა, დ. კილასონია, მ. ლორთქიფანიძე, ფოლკლორისტიკის კათედრის უფროსი ლაბორანტი სოფიო ჩოხელი (ექსპედიციის ხელმძღვანელის მოადგილე).

ექსპედიციის წევრები დაბანაკდნენ სოფ. სალხინოში, დადიანების ყოფილი საზაფხულო სასახლის ტერიტორიაზე ჩადგმულ ერთ-ერთ ფინურ სახლში (სულ 8 სახლია ჩადგმული), რომელიც ჩვენი უნივერსიტეტის სტაციონარს წარმოადგენს. როგორც ჩანს, ასევე უნივერსიტეტის სხვა ფაკულტეტების ექსპედიციებს სათანადო დახმარებას უწევდნენ რაიონის ხელმძღვანელობა, სალხინოს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ვ. თოდუა.

ჩაწერილ იქნა როგორც ტრადიციული, ასევე თანამედროვეობის ამსახველი ფოლკლორული ნიმუშები. საგანგებო ყურადღება ეთმობოდა მითოლოგიური გადმოცემების ჩაწერას. სამეგრელოში დარგობრივი ღვთაების ერთ-ერთი ტიპიური წარმომადგენელია ტყაშმაფა (ტყის მეფე ქალი), რომელიც ზოგადი ქართული სამონადირეო ღვთაების დალის ორეულია. როგორც დალი, ტყაშმაფა ანაწილებს, აკუთვნებს მონადირეს გარკვეული სახის ნადირს, სასტიკად სჯის ნადირობის წესის დამრღვევს. ტყაშმაფას ეტრფის და დასდევს ოჩოკოჩი (ვაც-კაცი), მაგრამ ტყაშმაფა გაურბის მას ისევე, როგორც ბერძნულ მითოლოგიაში ნიმფა სირინქსი გაურბის საზარელ პანს.

დალის მსგავსად, ტყაშმაფა ინტიმურ კავშირს ამყარებს მონადირესთან. ის ურთიერთობა შეპირობებულია სხვადასხვა სახის მაგიური და ტაბუირებული წეს-ჩვეულებებით (ხმის გაუცემლობა, თმის რძით დაბანა და სხვ.).

ასევე საინტერესოა მითოლოგიური ოჩოკოჩის მრავალმხრივი დახასიათება. ეს ღვთაება ჩვენს სამეცნიერო ლიტერატურაში მიჩნეული იყო სამონადირეო ღვთაებად. როგორც ადრინდელი, ასევე მიმდინარე წლის ექსპედიციის მასალების მიხედვით ირკვევა, რომ ნადირობის საქმეს განაგებდა არა ოჩოკოჩი, არამედ ტყაშმაფა და მესიფეები, მესეფი, მესიფეები გადმოცემის მიხედვით, ზღვის გაღმა, ზღვის ფსკერზე, ან ზღვის მიუვალ ნაპირებზე ცხოვრობდნენ. მესეფები მუდამ გაშლილ სუფრას უსხდნენ. შეჭმულ ნადირს კვლავ აცოცხლებდნენ. მათ თან ახლდათ მითოლოგიური ყურშას ორეული — სამონადირეო ძაღლი, რომელიც გამოირჩეოდა დიდი საზრიანობით. მესეფები უკვდავები იყვნენ.

ოჩოკოჩს ამგვარი ფუნქცია არა აქვს დაკისრებული, მას არავინ შესთხოვს ნადირობის საქმეში ხელის მომართვას, იგი ტყესა და ჭალებში დაეხეტება, აქვს საზარელი ხმა, როგორც პანს («პანიკური შიში»).

აღნიშნულ ღვთაებათა შესახებ თქმულებებისა და გადმოცემების შეკრება მომავალშიაც უნდა გაგრძელდეს.

სოფ. სალხინო იმითაცაა შესანიშნავი, რომ პირველად აქ დაიწყო სამეგრელოს გლეხთა ცნობილი აჯანყება (1857 წ.). ალექსანდრე II გვირგვინის კურთხევაზე წასულმა ეკატერინე ჭავჭავაძემ სახლთხუცეს დავით ჩიქოვანს სალხინოს სასახლის შეკეთება დაავალა. სამუშაოდ გამოსულ გლეხებს ჩიქოვანმა ნება არ დართო უმინდოდ დაეფქვათ დადიანის წისქვილში. ეს შეიქმნა ალმგზნებ ნაპერწკლად. გლეხები მჭედელი უტუ (ზედმეტსახელად «მართალია») თოდუას მეთაურობით აჯანყდნენ. დაარბიეს სასახლე და მებატონეები, წითელი შილა (დროშა)ააფრიალეს და 4.000 კაცისაგან შემდგარი ურდუმი (ლაშქარი) წალენჯიხაში გადავიდა, სადაც აჯანყებულებს საერთო მეთაურად მჭედელი უტუ მიქავა ჩაუდგა სათავეში. ამ აჯანყების მონაწილეებზე მეტად საინტერესო ისტორიული გადმოცემები იქნა ჩაწერილი.

ექსპედიციის წევრებმა ჩაიწერეს მაგიური და საწესჩვეულებო პოეზიის საყურადღებო ნიმუშები, ზღაპრები, შაირები, ლექსები, თქმულებები და სხვა.

უნდა ითქვას, რომ გეგეჭკორის რაიონში არსებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტაციონარი დიდ დახმარებას უწევს გეოგრაფებს, ეთნოგრაფებს, ბიოლოგებს, ხალხური მედიცინით დაინტერესებულ პირებს და სხვ. მომავალში სტაციონარის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა კიდევ უნდა გაუმჯობესდეს, ეს საშუალებას მოგვცემს სამეცნიერო ექსპედიციები იქ წლის ყველა დროს ჩავატაროთ.

პროფ. **ა. ცანავა,**
ექსპედიციის ხელმძღვანელი.

ამაგი დაუფასდა

ამას წინათ ჩვენი უნივერსიტეტის კლუბის თანამშრომელს ვახტანგ მჭედლიშვილს საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუშაკის წოდება მიენიჭა.

ჯერ კიდევ პირტიტველა ბიჭი იყო, როცა მოხალისედ წავიდა დიდ სამამულო ომში, შემდეგ ომგამოვლილი ერთხანს ლაგოდეხისა და სიღნაღის სახელმწიფო თეატრებში მუშაობდა.

1945 წლიდან ვახტანგი უნივერსიტეტის კლუბში მუშაობს, პარალელურად სწავლობს ფილოლოგიის ფაკულტეტზე.

1945 წლის შემოდგომაზე დადგა და მხატვრულად გააფორმა სპექტაკლი «ჰაშიმბაის სიმღერა», შემდეგ ამ დადგმას მოჰყვა «ქრისტინე», «გლახის ნაამბობი» და სხვ. ვ. მჭედლიშვილს ჩვენი უნივერსიტეტის დრამატულ წრეში იცნობდნენ არა მარტო როგორც რეჟისორს, იგი იყო მსახიობიც, მხატვარიც.

26 წელზე მეტია ვახტანგ მჭედლიშვილი საყვარელ საქმეს — მხატვრულ თვითშემოქმედებას ემსახურება ჩვენი სასწავლებლის კედლებში.

ვულოცავთ ვ. მჭედლიშვილს საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუშაკის წოდების მინიჭებას.

ა. ოქროპირიძე

ჩვენი სპორტსმენები

დიდი ასპა- რეზი. ელის

ზაზა ქინქლაძის სპორტული ბიოგრაფია საშუალო სკოლიდან იწყება, გამოდიოდა მძლეოსნობაში, ფეხბურთში, თავისუფალ ჭიდაობასა და „სამბოში“. იყო ახმეტის რაიონის ნაკრების წევრი სპორტის ამ სახეობებში. როცა უნივერსიტეტში ჩაირიცხა, ზაზა იყო სპორტის ოსტატობის კანდიდატი მძლეოსნობაში, მაგრამ ჭიდაობა „სამბოსადმი“ სიყვარულმა მაინც ყველას აჯობა. უნივერსიტეტში ზაზა ქინქლაძე მუყაითად შეუდგა ვარჯიშს, ოსტატობის შემდგომ სრულყოფასა და დახვეწას.

...და აი, პირველი დიდი გამარჯვება. ახლახან გორში ჩატარდა სპორტსაზოგადოება „ბურევესტნიკისა“ და უმაღლესი სასწავლებლების სპორტული კლუბების პირველობა „სამბოში“. მონაწილეობდა 132 მოჭიდავე. ეკონომიური ფაკულტეტის მე-2 კურსის სტუდენტმა ზაზა ქინქლაძემ ბრწყინვალედ წარმართა შეხვედრები და გამარჯვებულის კვარცხლბეკზე ავიდა.

აი როგორ ახასიათებს ზაზა ქინქლაძეს მისი მწვრთნელი, სპორტის დამსახურებული ოსტატი შოთა ზუკაკიშვილი: „ზაზას ბავშვობიდანვე ვიცნობ. იგი ჯერ კიდევ 15 წლისა იყო, როცა შევამჩნიე ახმეტაში, სადაც სარაიონო პირველობაზე გამოდიოდა. მასში ჭიდაობის ნიჭი შერწყმულია დიდ შრომისმოყვარეობასთან. იმედი მაქვს, რომ ამ თვისებების წყალობით ზაზა წარმატებებს მიაღწევს დიდ სპორტში. იგი მეტად პერსპექტიული მოჭიდავეა“.

ა. კუბლაშვილი,
საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის საზოგადოებრივ პროფესიათა ფაკულტეტის ფოტოჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტი.

* * *

სურათზე: შ. ზუკაკიშვილი და ზ. ქინქლაძე.

ფოტო ავტორისა.

ცოდნა გავიღრმავეთ

მათემატიკური აპარატის გამოყენებამ ქიმიკოსებს საშუალება მისცა გადაეჭრათ მთელი რიგი პრობლემური საკითხები. კვანტური ქიმიის მეთოდები სულ უფრო და უფრო ფართოდ გამოიყენება ორგანული მოლეკულების თვისებათა თეორიული გამოთვლისათვის. კვანტური მექანიკის მიღწევებზე დაყრდნობით თეორიული ორგანული ქიმია შევიდა განვითარების ახალ ფაზაში.

სწორედ ორგანული ქიმიის თეორიულ საკითხებს მიეძღვნა ქიმიის ფაკულტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების კონფერენცია.

ბენზოლის კვლევის საინტერესო ისტორიას ეხებოდა IV კ. სტუდენტის მ. ნადირაშვილის მოხსენება: „თანამედროვე წარმოდგენები ბენზოლის მოლეკულის აგებულებაზე“. მოხსენებაში განხილული იყო საკითხი, თუ ფიზიკური მეთოდების საფუძველზე როგორ აიხსნა ბენზოლის აგებულება.

სიმეტრიის მოვლენის მნიშვნელობა იქნა გაშუქებული მოხსენებაში: „სიმეტრიის მოვლენის გამოყენება ორგანული ნაერთების კვანტურ-მექანიკურ დახასიათებაში“ (მომხს. IV კურსის სტუდენტი მ. ტრაპაიძე).

დიდ ინტერესს იწვევს ისეთი ნივთიერებების თვისებების კვლევა, რომლებიც, ვარაუდით, ავთვისებიან სიმსივნეებს იწვევენ. განსაკუთრებით საინტერესოა ბენზოლის ბირთვების შემცველი ნაერთები, რადგან მათ ძალზე ხშირად ვხვდებით ქიმიურ საწარმოებში და ყველაზე უფრო მაღალი კანცეროგენული აქტივობა ახასიათებთ. თანამედროვეობის ამ მნიშვნელოვან საკითხს ეხებოდა მოხსენება: „პოლიციკლური არომატული ნაერთების კანცეროგენული თვისებების დამოკიდებულება მათ ელექტრონულ სტრუქტურაზე“ (მომხს. IV კურსის სტუდენტი მ. გვერდწითელი). მომხსენებელმა საკმაოდ ღრმად გააშუქა, თუ როგორ გამოიყენება კონდენცირებული ციკლების შემცველ ნივთიერებათა კანცეროგენული აქტივობის დასადგენად კვანტური ქიმიის აპარატი.

ამ კონფერენციაზე წაკითხულმა მოხსენებებმა კიდევ უფრო გააღრმავეს ჩვენი ცოდნა თანამედროვე ორგანული ქიმიის თეორიულ საკითხებში.

მ. სიხარულიძე,
ქიმიის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტი.

ლაბორატორიაში გატყდა ჭურჭელი ან ხელსაწყო-დანადგარი. რა თქმა უნდა, საწყენია. მითუმეტეს, თუ ხელსაწყო ძნელი საშოვნელია, დრო კი საშურია—ექსპერიმენტი ვადაზე უნდა დამთავრდეს. სწორედ ასეთ შემთხვევაში გაჭირვების ტალკვესია ქიმიის ფაკულტეტის სამინაბერო სახელოსნოს ოსტატი ვახტანგ ფირცხალავა. რაც არ უნდა რთული ხელსაწყო იყოს დაზიანებული, იგი სწრაფად გაამრთელებს მას. მაგრამ მარტო გამრთელება რა არის, ვახტანგი ინდივიდუალური ნახაზების მიხედვით თავად აკეთებს რთულ უნიკალურ ხელსაწყო-დანადგარებს. ვ. ფირცხალავა 20 წელზე მეტია ამ სამინაბეროში მუშაობს და თავის საქმეს მართლაც რომ ვირტუოზულად დაუფლებია. გამოცდილი ოსტატი ახლა ახალგაზრდებს — ირაკლი ახვლედიანსა და ედუარდ ჩიმაკაძეს გადასცემს ხელობის საიდუმლოებას.

სურათზე: ვ. ფირცხალავა მუშაობისას.

კონკურსი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სამეცნიერო პრემიის მოსაპოვებლად

1969 წლიდან საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1968 წლის 15 აგვისტოს № 450 დადგენილებით დაწესებულია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დამაარსებლის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის პრემია 2000 მანეთის ოდენობით. იგი მიენიჭება საზოგადოებრივ-ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა დარგში შესრულებული ნაშრომისათვის როგორც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებსა და მეცნიერ თანამშრომლებს, ისე რესპუბლიკის სხვა სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულებათა მუშაკებს.

1971 წელს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის პრემია მიენიჭება უკანასკნელი სამი წლის მანძილზე გამოქვეყნებული ინდივიდუალური ან კოლექტიური სამეცნიერო გამოკვლევისა და მონოგრაფიისათვის.

წლევანდელი კონკურსის შესახებ ამ 6 თვის წინათ გამოქვეყნდა განცხადება გაზეთ „კომუნისტის“ ფურცლებზე (12/IV, 1971 წ.). შეგახსენებთ, რომ საკონკურსო მასალების წარმოდგენის უკანასკნელი ვადაა 1971 წლის 15 დეკემბერი.

შრომების წარმოდგენა შეუძლიათ როგორც უნივერსიტეტის კათედრებს, ისე სხვა სამეცნიერო-სასწავლო დაწესებულებებს, მეცნიერთა ჯგუფებს ან ცალკეულ მეცნიერებს.

საკონკურსო ნაშრომი წარმოდგენილ უნდა იქნეს სამ ცალად, დართული უნდა ჰქონდეს დასაბუთება, რომელიც შეიცავს ნაშრომის მეცნიერულ დახასიათებას და განმარტავს, თუ რა მნიშვნელობა აქვს მას მეცნიერების განვითარებისათვის, მონაცემები ავტორის შესახებ (ძირითადი სამეცნიერო ნაშრომების სია, მუშაობის ადგილი და თანამდებობა).

საკონკურსო მასალები უნდა წარედგინოს უნივერსიტეტის სამეცნიერო ნაწილს მისამართით: თბილისი, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი № 1, ტ. 22-94-49.

რედაქტორი
ზ. ჭვანია

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი 1. შეკვ. 1485, უე 12413